

Karolína Janoušková, Sociální svět husitství a Jednoty bratrské v letech 1409-1526. Diplomová práce. Katedra historické teologie a církevních dějin HTF UK, 2025, s. 81.

Svoji práci autorka zaměřila na sociální svět husitství a Jednoty bratrské mezi lety 1409 - 1526. Usiluje zahrnout období zrodu husitského hnutí, jeho vyvrcholení, a zralou fázi, tedy více než stovky let. Na základě odborné husitologické literatury se snaží pochopit některé procesy sociální společenské diferenciaci, sociálních struktur a společenských skupin během husitské revoluce. Ta je autorce práce nesena podstatně i sociálními motivy, jež se promítly do jejího programu, vyjádřeného ve zkratce formou čtyř pražských artikulů. Husitské hnutí se K. Janoušková snaží vnímat jako sociálně, hospodářsky i nábožensky formující obyvatel české kotliny i Střední Evropy.

Na začátku práce se autorka zabývá politickým, sociálním, demografickým a ekonomickým vývojem společnosti a církve ve Střední Evropě. Pak se zaměřuje na vznik husitství, M. J. Husa, jehož myšlenky husitství daly podstatnou část společenského a církevního dynamismu. První část práce věnuje přípravné fázi husitství let 1402-1419, druhou letům 1420-1436, třetí období po Lipanech do roku 1526. Snaží se o základní pochopení sociální situace různých vrstev společnosti a církve, pozornost věnuje univerzitním učencům, církevním hodnostářům, šlechtě, válečníkům, obyvatelům měst i vsí. Náboženská víra se jí střetává s pozemskou skutečností, podílí se na sociální nerovnosti a mění středověké společenské, politické i náboženské vztahy.

Svou práci K. Janoušková vybavila textově kritickým aparátem, seznamem použité literatury, krátkým souborem obrazových příloh i abstraktem v anglickém jazyce. S doporučenou odbornou literaturou se studijně vyrovnávala a pro své téma ji dokázala po jistou mez vytěžit. Reagovala na většinu připomínek a rad pedagoga a pravidelně konzultovala své téma.

Je třeba respektovat snahu autorky práce, základně se vyrovnat se společenskými i církevními pohyby a procesy, jež hýbaly podstatně životem obyvatel části Střední Evropy. Z druhé strany výsledek tohoto usilování, v němž byli jen částečně úspěšní i mnozí historici a historičky minulého a předminulého století, je výběrem, s cílem být základně orientujícím vhladem. Autorka práce si při zpracování odborné literatury postupně uvědomila, že dobou vzniku omezená díla některých historiků (J. Macek, F. Graus aj.), ji nemohou odpovědět na

všechny otázky a vydala se za poznáním děl dalších historiků. Svou práci opustila ve fázi, kdy bylo možno ještě postupovat dále, ale k tomu ji již nezbyl čas. I proto věnovala sociální rovině života Jednoty bratrské méně času a prostoru, než bylo třeba. Je třeba litovat i tiskových chyb textu. Výsledkem je práce, již doporučuji k přijetí a hodnotím stupněm velmi dobře (2).

31. května 2025

ThDr. Jaroslav Hrdlička